

POSTANOWIENIE

Dnia 21 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szulc

w sprawie z wniosku P. Spółki Akcyjnej w K.
przy uczestnictwie M.B., S.B., Z.B., I.G., A.G., D.K., K.K., B.S., T.S., M.S., A. U. i
Skarbu Państwa - Starosty G.
o stwierdzenie nabycia przez zasiedzenie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 21 listopada 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania K.K.
od postanowienia Sądu Okręgowego w R.
z dnia 17 grudnia 2015 r., sygn. akt IV Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) orzeka, że każdy z uczestników postępowania ponosi koszty postępowania kasacyjnego związane ze swym udziałem w sprawie.**

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna jest szczególnym środkiem odwoławczym, którego wymogi określa art. 398⁴ § 1 i 2 k.p.c. wskazując na jej cechy konstrukcyjne i nakładając na skarżącego obowiązek zawarcia w skardze wniosku o przyjęcie do rozpoznania oraz jego uzasadnienia.

Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy

kasacyjne i ich uzasadnienie, zaś cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie przez skarżącego istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym. Powołanie we wniosku przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni, bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, nie publ.). Dla skutecznego natomiast powołania w skardze przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. konieczne jest wykazanie przez skarżącego kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego mającej charakter oczywisty, widoczny *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej.

Skarżący nie wskazuje przepisu prawa, z którym wiąże potrzebę wykładni a jedynie wskazuje, że budzi poważne wątpliwości i wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów problematyka dopuszczalności uznania przedsiębiorstwa państwowego za posiadacza służebności gruntowej przed datą 1 lutego 1989 r. Po pierwsze, wątpliwość skarżącego pozostaje bez znaczenia dla rozstrzygnięcia skoro Sąd drugiej instancji stwierdził nabycie przez zasiedzenie służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu przez Skarb Państwa ustalając, że posiadanie nieruchomości w jej zakresie wykonywane było przez ten podmiot w sferze *dominium*. Po drugie, rozbieżności we wskazanym zakresie zostały usunięte uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2013 r., III CZP 18/13 (OSNC 2013 r., nr 12, poz. 139) i ten nurt orzecznictwa jako obecnie dominujący znalazł wyraz w szeregu orzeczeniach – postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2014 r., V CSK 87/13, nie publ., z dnia 27 listopada 2013 r., V CSK 525/12, nie publ., z dnia 30 października 2013 r., V CSK 497/12, nie publ., z dnia 23 października 2013 r., Biul. SN 2014 r., nr 1, z dnia 26 czerwca 2013 r., II CSK 626/12, nie publ. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 12 września 2013 r., IV CSK 88/13, nie publ., z dnia 10 lipca 2013 r., V CSK 320/12, nie publ.). Sąd Najwyższy wypowiedział się również w przedmiocie dopuszczalności zaliczania okresu posiadania przez Skarb Państwa takiej służebności do okresu posiadania koniecznego do nabycia służebności przez przedsiębiorstwo państwowe lub

jego następcę prawnego (uchwały Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2008 r., III CZP 89/08, Biul. SN 2008 r., nr 10, z dnia 2 czerwca 2010 r., III CZP 36/10, OSNC 2010 r., nr 12, poz. 163, z dnia 21 stycznia 2011 r., III CZP 124/10, OSNC 2011 r., nr 9, poz. 99 oraz orzeczenia z dnia 15 listopada 2016 r., III CSK 422/15, nie publ., z dnia 7 października 2016 r., I CSK 633/15, nie publ., z dnia 12 maja 2016 r., IV CSK 509/16, nie publ., z dnia 6 lipca 2011 r., I CSK 157/11, OSNC – ZD 2012 r., nr B, poz. 45).

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z samej jej treści wynika w sposób jednoznaczny, że wskazane w skardze podstawy zasługują na uwzględnienie. Oznacza to, że z argumentów przedstawionych we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, bez konieczności dokonywania pogłębionej analizy prawnej lub czynności procesowych sądu, wynika jaskrawa sprzeczność wyroku z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni i niepozostawiającymi sądowi swobody oceny albo z podstawowymi zasadami orzekania obowiązującymi w demokratycznym państwie prawa. O ile bowiem do uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawy są usprawiedliwione, o tyle do przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędna jest jej oczywista zasadność w wyżej przedstawionym rozumieniu. Skarżący zarzucając, że Skarb Państwa nie korzystał z trwałego i widocznego urządzenia, bo zostało ono wybudowane przez okupanta niemieckiego, pomija powołane przez Sąd drugiej instancji przepisy ustawy z dnia 3 stycznia 1946 r. o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej (Dz. U. nr 3, poz. 17), zgodnie z którymi na własność Skarbu Państwa zostały przejęte przedsiębiorstwa służące do wytwarzania, przesyłania lub rozdzielania energii elektrycznej w celu zarobkowego zbytu albo w celu zasilania publicznych środków komunikacji korzystających z prądu silnego. Zasiedzenie służebności odpowiadającej treścią służebności przesyłu, jak i służebności przesyłu nie jest możliwe, gdy przedsiębiorca korzysta z urządzenia wybudowanego przez właściciela gruntu lub inne osoby, lecz w razie nabycia własności urządzenia takie uprawnienie mu przysługuje, o ile korzysta z gruntu przez określony ustawowo czas. Z przyczyn wskazanych wyżej a dotyczących charakteru posiadania przedsiębiorstw państwowych przed 1989 r. nie może być skuteczny zarzut naruszenia art. 382 k.p.c. Wielokrotnie również Sąd Najwyższy wyjaśniał, że

dostarczanie przez państwowe przedsiębiorstwa energetyczne energii elektrycznej oraz budowa i konserwacja urządzeń do tego służących było wykonywane w ramach działalności gospodarczej państwa, a więc w ramach *dominium*, a nie w ramach władczych uprawnień. Wskazując na rażące naruszenie art. 124 pkt 4 w zw. z 175 i 176 k.c. oraz 172 § 1 i 2, 292 k.c. w zw. z 172 § 1 i 2 oraz 352 § 2 k.c. skarżący powołuje się błędnie na sprawowanie władztwa publicznego przez Skarb Państwa uniemożliwiające doliczenie tego okresu do okresu posiadania służebności oraz na zawieszenie wymiaru sprawiedliwości z uwagi na charakter tego władztwa lecz poza przytoczeniem uchwały z dnia 11 października 1996 r., III CZP 76/96 (OSNC 1997 r., nr 2, poz. 16) i dwóch orzeczeń brak we wniosku jakichkolwiek wywodów uzasadniających oczywistą zasadność skargi z tej przyczyny, zwłaszcza w zakresie niemożności dochodzenia przez skarżącego ochrony jego sfery prawnej.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 w zw. z 13 § 2 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 520 § 1 w zw. z 391 § 1 i 398²¹ k.p.c., nie znajdując podstaw od odstąpienia od wyrażonej w nim zasady.